

เรียนรู้ศัพท์

เกี่ยวกับงาน

บวช

ประหยัด เกษม*

ประเพณีการทำบุญของคนไทย ผู้นับถือพุทธศาสนา ในเทศกาลก่อนเข้าพรรษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี และยังเป็นที่ยึดมั่นทำกันอยู่แม้ทุกวันนี้ คือ ประเพณีการบวช

บวช มาจากศัพท์สันสกฤต ปรวฺรช ความหมายตามศัพท์ หมายถึง การสละทิ้ง คือสละทุกอย่าง ทำเจ้าคุณพุทธทาส อธิบายว่า การบวช คือ การสละการมีทรัพย์สิน การสละวงศ์ญาติ การเลิกละการนุ่งอย่างฆราวาส การเลิกละการกินอย่างฆราวาส การเลิกละอาการกิริยาวิจา และความรู้สึกลึกคิดอย่างฆราวาส การเลิกละการใช้สอยอย่างฆราวาส ยิ่งกล่าวอีกว่าการบวชเป็นการย่นระยะความดับทุกข์ให้สั้นเข้า และต้องการทำความดับทุกข์ให้ได้ในชาตินี้ นี่คือเป้าหมายสูงสุดของการบวช ซึ่งปัจจุบันอาจจะมีน้อยคนที่จะบวชตามเป้าหมายนี้ ส่วนใหญ่จะบวชตามประเพณี เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา กันทั้งนั้น

สาระสำคัญในประเพณีการบวช นอกเหนือจากความปรารถนาที่จะบวชของกุลบุตรเมื่ออายุครบ ๒๐ ปี และพ่อแม่อนุญาตให้บวชแล้ว คือ การโกนหัวเข้าวัดขอบรรพชาจากอุปัชฌาย์ และครองเพศบรรพชิต ศึกษา ปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระพุทธองค์ท่านนั้น แต่เนื่องจาก งานบวชเป็นงานบุญที่ผู้ได้ทราบมักจะอึดอึด เกิดปิติและอนุโมทนาสาธุอยากมีส่วนร่วมด้วย จำเป็นอยู่ของที่เจ้าภาพจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ญาติสนิท มิตรสหาย ได้ร่วมอนุโมทนาตามสมควร

ก่อนที่นาจะเข้าไปถือเพศเป็นภิกษุณึ่งเหลืองห่มเหลืองนั้นจะต้องกรอกใบสมัครขอบรรพชาอุปสมบทต่อพระอุปัชฌาย์เพื่อแสดงเจตจำนงที่แน่วแน่ และขอมอบตัวเป็นลัทธิวิหาริกในพระอุปัชฌาย์องค์นั้น ลัทธิวิหาริก คือ การเป็นผู้อยู่ในความเคารพเชื่อถือศรัทธาในพระอุปัชฌาย์ของคน ทั้งนี้ นาคมักจะผ่านการประกอบพิธีอย่างอื่นที่บ้านมาก่อน พิธีสำคัญซึ่งควรกล่าวในที่นี้ก็คือ พิธีทำขวัญนาค วันเวลาที่ทำพิธีนี้ ส่วนมากเป็นเวลาเย็นก่อนวันบวชหนึ่งวัน โดยพอได้เวลาเจ้านาค

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ซึ่งได้โกนหัว โกนคิ้ว โกนหนวดเสร็จแล้ว ก็แต่งตัว นุ่งเยียรบับสวมเสื้อครุย สวมแหวน คาดเข็มขัดแล้วเข้านั่งในห้องพิธี เพื่อจะรับการทำขวัญ เครื่องทำขวัญก็มีบายศรี แว่นเวียนเทียน นอกจากนี้ก็มีเครื่องดนตรีประโคม และฆ้องหุ่ยใช้ตีรับเวลาให้อาชัยเอาฤกษ์ นอกจากนี้แล้วเครื่องบวชนาคที่ขาดไม่ได้คือ เครื่องอัฐบริวาร ๘ ประการ คือ ผ้าสบง จีวร สังฆาฏิ รัตประคด บาตร มีดโกน เข็มเย็บผ้า และผ้ากรองน้ำ รวมเรียกว่า อัฐบริวาร

ครั้งพวงญาติพี่น้องมานั่งห้อมล้อมพร้อมหน้าพร้อมตากันดีแล้ว หมอทำขวัญนาค ก็เริ่มพิธีทำขวัญ โดยว่าทำนองเทศน์มหาชาติสลับด้วยเพลงเทศน์ ใจความสำคัญ มักจะเกี่ยวกับความเป็นมาของชีวิตคนเรารั้งแต่อยู่ในท้องแม่ จนกระทั่งเติบโตเป็นหนุ่มมีอายุครบบวช ทั้งนี้ก็เพื่อให้นาคระลึกถึงคุณบิดามารดา ว่ากว่าจะเลี้ยงลูกให้เติบโตมาจนเพียงนี้ยากลำบากเพียงไร จบทำขวัญนาคแล้วก็เปิดแว่นเวียนเทียน วิธีการจับแว่นเวียนเทียน จะจับด้วยมือทั้งสอง หมุนเข้าหาตัวแล้วยกขึ้นห่างออกไปจากตัว ทำอย่างนี้ ๓ ครั้ง แล้ว เอามือซ้ายหรือขวาตามถนัดปิดควนเทียนให้ออกไปจากตัว เปรียบเสมือนการปิดสิ่งชั่วหมองให้ห่างทั้งตัวเองและนาค แล้วส่งเวียนขวาต่อไปให้คนอื่นทำในลักษณะเดียวกันจนหมดทุกคน เปิดแว่นเวียนเทียนแล้วก็ป็นอันเสร็จพิธี ช่วงนี้เจ้าภาพอาจจะจัดอาหารรองรับแขกที่มาร่วมพิธี

รุ่งขึ้นได้เวลา เจ้าภาพจัดขบวนแห่นาคไปวัด พาหนะที่เจ้านาคขี่ ถ้าเจ้าภาพเป็นคนมีหลักฐาน และอยู่ในเมืองอย่างเช่นทุกวันนี้ก็มักเป็นรถยนต์ ถ้าบ้านอยู่ใกล้วัดก็เดินไป หรือไม่ก็ขี่คอคนไป เมื่อนางทองประศรี มารดาพลาญแล้ว พาลูกชายไปบวชที่วัดส้มใหญ่ กาญจนบุรี ก็ให้พลาญแล้วขี่คอคนไป ดังปรากฏในหนังสือวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ตอนที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

“ครั้นอาบน้ำพลาญแล้วแต่งตัว	หวิหัวมัดหน้าให้ห้องไส
นุ่งผ้ายกจีบเป็นกลีบใบ	เสื่อครุยสวมใส่อุไรกรอง
ลำพอกดอกไม้ไหวสะบัด	คาดเข็มขัดถักสายเป็นลายสอง
แหวนเพชรเม็ดอร่ามงามเรื่องรอง	ให้ถือของรูปเทียนบุษบัน
จึงเรียกนายคำที่ลำใหญ่	ให้แบกลูกเดินไปเอาร่มกัน
ทองประศรีมารดามาช่วยกัน	บ่าวข้าเจ้าละหวั่นแบกของมา”

หลังจากแห่ถึงวัด และเวียนโบสถ์ครบสามรอบ เป็นการคารวะสถานที่แล้ว นาคหรือพิธีกรจะกล่าวคำวันทาขอขมา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สถานที่ มี พัทธสีมา อุโบสถ เจดีย์ ดันโทซึ่งอยู่ในที่นั้น ให้ทุกคนว่าตามดังนี้

วันทามิ พุทธัญจะ รัम्मัญจะ สังฆัญจะ
 อะหัง กันเต พุทธะรักขิตโต ยาวะชีวัง, พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.
 อะหัง กันเต รัम्मะรักขิตโต ยาวะชีวัง, รัम्मิง สะระณัง คัจฉามิ.

อะหัง กัณเฑ สังฆะรักจิโต ยาวะชีวัง, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

อะหัง วันทาமி พุทธังฯ สัพพะ เม โทสัง ขะมะละ เม กัณเฑฯ

อะหัง วันทามิ ฐัมมังฯ สัพพะ เม โทสัง ขะมะละ เม กัณเฑฯ

อะหัง วันทามิ สังฆังฯ สัพพะ เม โทสัง ขะมะละ เม กัณเฑฯ

อะหัง วันทามิ อิมัญจะ พัทธเสมัง สัพพัญจะ โพธิรุกขัง เจตยัง สัพพัญฐานะ สุปะตฺถิสฺสิตังฯ

สัพพะ เม โทสัง ขะมะละ เม กัณเฑฯ

อะหัง วันทามิ อุปัชฌาย์อาจารย์ฯ สัพพะ เม โทสัง ขะมะละ เม กัณเฑฯ

จากนั้นพิธีกรเชิญให้ทุกคนกราบพัทธเสมา ๓ ครั้ง แล้วไปรยทาน ซึ่งถือตามคตินำสอนทางพระพุทธศาสนาว่า “ละทริพัสสัมปติ ละญาติพี่น้องออกบวช ประพฤติพรตพรหมจรรย์....” อย่างพระพุทธเจ้าฉันนั้น

เมื่อเข้าไปในอุโบสถแล้ว ประกอบพิธีบูชาพระรับศีล แล้วเจ้านาคก็เข้ามาขอขมาบิดามารดา รับเอาผ้าไตร ไปขอบรรพชาต่อพระอุปัชฌาย์ เมื่อครองผ้ากาสาวพัสตร์แล้ว มารับบาตรจากบิดา และขออุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ คราวนี้พระอุปัชฌาย์ จะมอบหมายให้ พระอนุสาวนาจารย์ และพระกรรมวาจาจารย์คอยชี้แนะและซักถามอันตราสิกขธรรม ท่ามกลางพระหัตถบาลที่เป็นสักขีพยาน เมื่อเสร็จแล้วพระจะสวดมัญจาคิตุตถกรรม พระอุปัชฌาย์จะสอนข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ เสร็จพิธีอุปสมบท หลังจากนั้นก็จะเป็นการถวายบังจายแก่พระอุปัชฌาย์ และพระภิกษุอื่นๆ และกวาดน้ำตามลำดับ เป็นเสร็จพิธี หากเป็นการบวชในตอนเช้า เจ้าภาพมักจะจัดพิธีฉลองพระใหม่ และถือโอกาสเลี้ยงอาหารเที่ยงแก่แขกที่มาพร้อมฉลองพระใหม่ไปในเวลาเดียวกันด้วย

ในประเพณีบวชนาค มีคำอยู่หลายคำที่ใช้และได้ยินบ่อย แต่คนส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจความหมาย ในโอกาสนี้ใคร่ขอนำสาระบางประการจากคำเหล่านั้น มี คำว่า นาค อัฐบริจาร พระอุปัชฌาย์ พระอนุสาวนาจารย์และพระกรรมวาจาจารย์ พระหัตถบาล มัญจาคิตุตถกรรม เป็นต้นมาแล้วผู้กัณพิง

นาค ซึ่งเป็นคำเรียก กุลบุตรที่ปลงผม โคนหนวด โคนคิ้ว เพื่อเตรียมเข้าพิธีอุปสมบทนั้น โดยความเข้าใจของคนทั่วไป หมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่งรูปร่างเหมือนงู มีหงอนเป็นกนกสวยงาม มีเมืองอยู่บาดาลเป็นเมืองที่อยู่ถ้อยด้วยแก้วมณี ชื่อนี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ “นาค” ที่ปลงผมพร้อมจะบวชในพระพุทธศาสนา มีความปรากฏตามอรรถกถาพระวินัยว่า มีพญานาคคนหนึ่งเกิดล้อมไสในพระพุทธศาสนา อยากจะบวชเป็นพระภิกษุ แต่ติดขัดด้วยเป็นเดรัจฉาน จึงแปลงตนเป็นมานพหนุ่มไปขอบวช พระอุปัชฌาย์ไม่รู้ว่าตนเป็นนาค จึงบวชให้ ครั้นบวชแล้ววันหนึ่ง นาคเกิดนอนหลับลืมตัวเพศที่เป็นพระก็หายไป กลับร่างเป็นนาคดุจเดิม (ในคัมภีร์พระธรรมบทเล่าว่า นาคนิยมนแปลงตัวเป็นมานพหนุ่มตลอดเวลา จะเป็นนาคเฉพาะ เวลาเกิด ลอกคราบ หลับสนิท หรือเสพเมถุนกับนาค และ

เมื่อตาย เท่านั้น) เมื่อมีคนเห็นเข้าก็เกิดอะอะกันขึ้นมา ความทราบถึงพระพุทธเจ้า จึงรับสั่งให้ “นาสนะ” คือให้ฉิบหาย พันเพศบรรพชิต นาคเกิดอาลัยเสียดายเพศบรรพชิต กราบทูลพระกรุณาต่อพระพุทธเจ้าขอฝากชื่อไว้ว่า ต่อไปเบื้องหน้าถ้ากุลบุตรผู้ใดจะบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ขอให้เอาชื่อ “นาค” เป็นชื่อเรียกกุลบุตรผู้ปรารถนาจะบวชในพระพุทธศาสนาตลอดไปเกิดพระพุทธเจ้ารับให้เป็นไปตามขอนั้น คนที่จะบวชจึงได้ชื่อเรียกว่า “นาค” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เพื่อตัดปัญหาครั้งฉานมาบวช ในคำถาม อันตรายิกธรรม จึงกำหนดให้ถามด้วยว่า “มนุสฺโสติ” แปลว่า เป็นคนใหม่ ไว้ด้วย

มีท่านผู้รู้บางท่านได้อธิบายที่มาของคำเรียกผู้จะบวชว่า “นาค” นั้นนอกเหนือจากที่กล่าวมา คือ พิจารณาตามศัพท์ “นาค” แปลได้อีกอย่างหนึ่งว่า “ผู้ประเสริฐ” ซึ่งนิยมใช้เรียกนักบวชนักพรต กล่าวคือ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นมาจากเจตนา ไปจนถึงคบคิด คนมียศมีศักดิ์ เมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ประพฤติตนตั้งมั่นอยู่ใน สីล สมาธิ ปัญญา ก็ได้ชื่อ “นาค” คือผู้ประเสริฐเสมอกัน อีกประการหนึ่ง นาคเคยเป็นสัตว์สวรรค์ เคยให้น้ำเป็นประจำทุกปี เพิ่งจะหนีไปอยู่บาดาลเพื่อหนีภัยจากพญาครุฑ ตามคติความเชื่อตามเรื่องนี้ นาคจึงเป็นผู้เชื่อมระหว่าง มนุษย์กับสวรรค์ ผู้บวชนั้น ทำตัวเป็นผู้เชื่อมระหว่างมนุษย์ และสวรรค์เหมือนนาค (หากเราคิดว่าสวรรค์ คือความสุขอันเกิดจากการทำดีของกุลบุตรผู้นั้น)

นอกจากนั้นตามพระวินัยมีอยู่ว่า คนที่บวชนั้นจะต้องบอกชื่อของตนแก่คณะสงฆ์ว่า ชื่ออะไร พระอุปัชฌาย์ของคนชื่ออะไร ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่พระคู่สวด ซึ่งท่านจะได้ประกาศให้คณะสงฆ์ได้รับทราบว่า เวลานี้คนชื่อนี้จะบวชต่อสงฆ์โดยมีพระอุปัชฌาย์ชื่อนี้ เวลาบวชจะต้องบอกเป็นภาษาบาลี เพื่อให้ถือเป็นแบบปฏิบัติต่อมา พระอาจารย์ในรุ่นหลังจึงแต่งเป็นตัวอย่างไว้ถ้าพระอุปัชฌาย์ชื่อ ดิสสะ คนบวชชื่อ นาคะ ก็ให้ขานโดยเติมวิภัตติเลียนแบบตามตัวอย่างนี้ ตัวอย่างชื่อคนที่บวช จึงอาจเป็นเหตุให้เรียกคนบวชว่า “นาค” ได้อีกเหตุผลหนึ่ง

อัฐบริวาร คือเครื่องใช้จำเป็นสำหรับพระภิกษุมี ๘ ประการ หลายท่านจำเป็นสูตรว่า “ผ้า ๔ เหล็ก ๓ น้ำ ๑” ผ้า ๔ ที่ว่านี้ หมายถึง ผ้าไตรจีวร คือ ผ้าถุง (สบง) ภาษาบาลี เรียกว่า อันตราวาสก ผ้าห่ม (จีวร) ภาษาบาลีเรียกว่า อุตตราวาสก ผ้าทาบ(สังฆาฏิ) ภาษาบาลีเรียกว่า สังฆาฏิ และคประคค ใช้รัดเอวแทนเข็มขัด สำหรับไตรจีวรของพระ พระวินัยอนุญาตให้ใช้ผ้า ๖ ชนิด คือ เปลือกไม้ ฟ้าย ไหม ขนสัตว์ ป่าน และหรือเส้นใยผสมกัน เช่นฝ้ายแกมไหม ผ้าที่ต้องห้าม คือ ผ้าคากรองหนังสือ ผมหงอกคน เป็นต้น ในการใช้ผ้าห่ม(จีวร) ห้ามใช้ผ้าทั้งคืน แต่ให้นำมาตัดเป็นชิ้นๆเป็นท่อนๆ ก่อนเย็บรวมมี ๕ ท่อน เรียกว่า ชัณฑ์ แต่ละชัณฑ์แบ่งเป็น ๒ ท่อน ท่อนใหญ่เรียกว่า มณฑล ท่อนเล็กเรียก อัฒมณฑล ในระหว่างชัณฑ์แต่ละชัณฑ์ มีเส้นคั่นกลางแนวตั้งเรียก กุติ และมีเส้นคั่นสั้นๆ แนวนอนเรียก อัฒกกุติ ทั้งสี่ด้านของผ้า จะมีขอบเรียกว่า อนุวต อยากรู้รูปร่างหน้าตา

ของจิวรเป็นอย่างไรก็ขอจิวรพระมาตุคี่แล้วกัน ว่ากันว่าผู้ออกแบบจิวร คือ พระอานนท์ โดยจำลองแบบมาจากคันทนาของชาวมคร พระพุทธเจ้าทรงพอพระทัยอนุญาตให้สงฆ์ใช้ทั่วไป สีของจิวร ส่วนมากที่เราเห็นจะเป็นสีเหลือง แต่ในสมัยพุทธกาลไม่ระบุชัด จิวรต้องล้อมด้วยของหกอย่างคือ เห่ง าวเรีอรากไม้ ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ เปลือกไม้ ล้อมแล้วเป็นสีอะไรไม่ทราบ แต่เรียกรวมๆว่า กาสายะ หรือ กาสาวะ แปลว่า ล้อมด้วยน้ำฝาด สีคงออกเหลืองหม่น หรือสีที่เราเรียกว่า สีกรัก การห่มจิวรของพระภิกษุในเมืองไทยมีห่มสองแบบคือ ห่มคลุมแบบมหานิกาย ลูกบวบจิวรพื้นที่แขนซ้ายแทนพาดบ่า และห่มแหวกแบบธรรมยุติ เอาลูกบวบพาดบ่าและคลายลูกบวบแหวกเอามือออกตรงกลาง ไม่จำเป็นจะต้องจินตนาการตามอธิบายนี้ก็ได้ ไว้สังเกตเมื่อพบพระภิกษุในโอกาสต่างๆ ก็ได้ ตามวินัยเมื่อเวลาอยู่วัดหรือปฏิบัติสังฆกรรมให้เปิดไหล่ขวา เวลานอนให้ห่มคลุมไหล่ทั้งสอง เหล็ก ๓ ประกอบด้วย บาตร มีดโกน และเข็มเย็บผ้า มีคำกล่าวสนุกๆว่า “พระมีรายได้วันละบาตร เดือนละล้าน” ก็เพราะกิจวัตรของพระภิกษุต้องบิณฑบาตทุกวัน และจะโกนผมทุกวันโกน (คือวันก่อนวันพระสิ้นเดือน ได้แก่วันแรม ๑๔ ค่ำ หรือวันแรม ๑๓ ค่ำสำหรับเดือนขาด) จากกิจวัตรสงฆ์ข้อนี้จะช่วยให้เราสังเกตดูพระได้ง่ายขึ้นว่า ไหนพระจริง ไหนพระปลอม (พระปลอมน่าจะสังเกตเห็นผมค่อนข้างจะดำในตอนต้นเดือน) น้ำ ๑ คือ ธรรมกรก อ่านว่า ทำ - มะ - ละ - หรก คือเครื่องกรองน้ำดื่ม สำหรับภิกษุกรองน้ำดื่มให้สะอาด ปราศจากลูกน้ำลูกไร ปลอดภัยจากตะกอน ปัจจุบันมีความจำเป็นน้อย เพราะมีการผลิตน้ำดื่มจำหน่ายทั่วไป

พระอุปัชฌาย์ คือ พระเถระผู้ได้รับสารตราตั้งให้เป็นผู้บวชกุลบุตรในพระพุทธศาสนา ปกติจะเป็นพระเถระที่มีตำแหน่งตั้งแต่เจ้าคณะตำบลขึ้นไป หรือมีสมณศักดิ์เป็น พระครู คือ ครูของพระ มีหน้าที่ให้การศึกษายอบรมกุลบุตรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ กุลบุตรอยู่ในเขตพื้นที่ใดจะต้องบวชด้วยอุปัชฌาย์ในเขตพื้นที่นั้น จะไปบวชกับอุปัชฌาย์ในเขตพื้นที่อื่นไม่ได้ เว้นแต่ว่าพระอุปัชฌาย์นั้นดูแลพื้นที่ใหญ่กว่า เช่น เป็นเจ้าคณะอำเภอ หรือ เจ้าคณะจังหวัด

พระอนุสาวนาจารย์ และ **พระกรรมวาจาจารย์** หรือพระคู่สวด เป็นพระที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้คอยชี้แนะ นาคผู้ขอบวช และนำข้อซักถามเกี่ยวกับอันตราสิกขธรรมไปหาหรือในหมู่สงฆ์ เพื่อพิจารณาก่อนรับผู้นั้นเป็นภิกษุในหมู่สงฆ์

พระหัตถบาล หรือ พระอันดับตามรูปศัพท์ หัตถบาล แปลว่า บ่วงแห่งมือ หมายถึง ที่ไถ่ล้างมือ ไม่ห่างจนถึงกับต้องเอื้อม เป็นพระภิกษุที่ร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีอุปสมบท มีจำนวนไม่น้อยกว่า 10 รูป

บัญญัติจุดตุตถกรรม แปลตามศัพท์ว่า กรรมมียุติเป็นที่ได้แก่วิธีอุปสมบท ที่พระคู่สวด หรือพระกรรมวาจาจารย์และพระอนุสาวนาจารย์ตั้งญัตติแล้วต้องสวดอนุสาวนาจาคือกล่าววาจา ประกาศเรื่องความที่จะรับคนนั้นเข้าหมู่ เพื่อขอมติจำนวน ๓ ครั้ง และได้รับความยินยอมของสงฆ์ ทั้งปวงในที่ประชุมนั้น

เป้าหมายสูงสุดของการบวชนั้น เป็นการสละทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อการหลุดพ้นจากอภิสวกิเลส อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวง แต่ปัจจุบันหากคนที่บวชเพื่อการหลุดพ้นตามเป้าหมายนั้นน้อยลง คงปรารถนาที่จะบวชเพื่อรักษาประเพณี เพื่อสืบต่อพระพุทธศาสนาเป็นเนืองนิตย์ของโลก และทดแทนคุณผู้มีพระคุณมีพ่อแม่ เป็นต้น เสียเป็นส่วนใหญ่ แม้จะเป็นการบวชตามประเพณี โดยมีเป้าหมายดังกล่าวมา ก็ถือว่าดี อย่างน้อยอานิสงส์แห่งการบวช จะส่งผลถึงตนเอง ซึ่งถ้าเรียนจริง รู้จริงปฏิบัติจริงแล้ว จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจ มีความผ่องใส สะอาด สว่าง สงบ พบ สัจธรรมหลายประการ นอกจากนั้นอานิสงส์จะส่งถึงพ่อแม่ญาติมิตร ทำให้มีจิต ปิติปราโมทย์ สนใจในธรรมเพิ่มขึ้น มีเวลาใกล้ชิดคิดพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เพิ่มขึ้นกว่าปกติ เพื่อนพ้องได้บุญ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ มี การน้อมใจให้ทาน , การรักษาศีลตลอดเวลา, การพัฒนาจิตให้ผ่องใส, วาจาใจอ่อนน้อม, การเตรียมพร้อมช่วยเหลือ, การแผ่แผ่ความดีถึงกัน, พร้อมอภินันท์ในความดีผู้อื่น, การตั้งใจฟังธรรม, การแนะนำสั่งสอน และ แม้การสังวรณ์ปฏิบัติตรง ดังนี้

เอกสารประกอบการเขียน

พุทธทาสภิกขุ “บวชจริง เรียนจริง ปฏิบัติจริง ได้ผลจริง” บรรยายแก่ผู้ขอบรรพชา บนยอดเขา

พุทธทอง สวนโมกขพลาราม ไซยา ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๓.

พระธรรมปิฎก พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย ๒๕๔๓.

วรรณะ พระพุทธศาสนากับประเพณี เคล็ดไทย ๒๕๒๕.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก พระพุทธศาสนา : ทศนะและวิจารณ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๒๕.